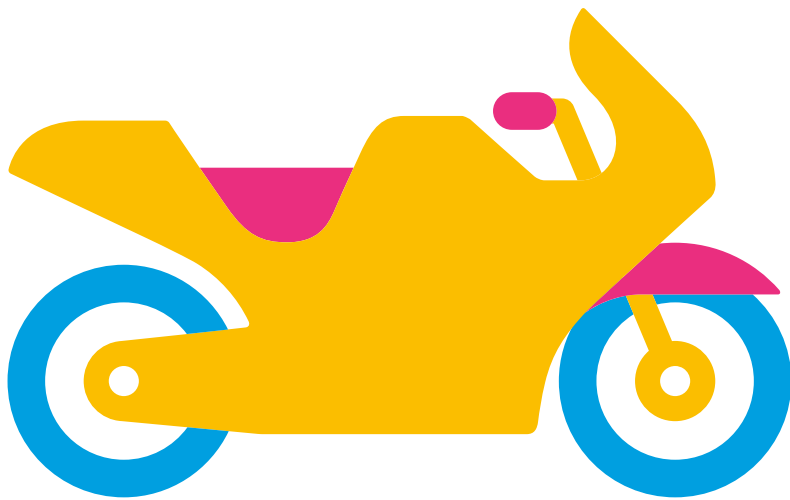

Försäkringsvillkor

Motorcykel

Innehåll

Översiktlig information	3
Allmänna försäkringsvillkor	5
Vilka fordon villkoren gäller för	5
Vad som ingår i försäkringen	5
Var försäkringen gäller	5
Självrisker	5
Kristerapi	6
Trafikförsäkring	7
Självrisker	8
Bonus i trafikförsäkring	8
Egendomsskydd	9
Vad som ingår i egendomsskyddet	9
Vilken egendom som är försäkrad	9
Vem försäkringen gäller för	9
Bonus i vagnskadeförsäkring	10
Brandförsäkring	10
Glasrutförsäkring	10
Stöldförsäkring	11
Maskin- och elektronikskadeförsäkring för två- och trehjuliga motorcyklar	12
Vagnskadeförsäkring	13
Avställningsförsäkring	14
Hur vi värderar och ersätter din skadade egendom	15
Räddningsförsäkring	17
Rättsskyddsförsäkring	19
Folksam Assistans	22
Försäkrade personer	22
Allmänna bestämmelser	24
Skydd av personuppgifter	24
Skaderegistrering	24
Avtalet och premien	25
Upplyningsplikt	25
Riskökning	25
Återbäring Folksam Sak	26
Dubbelförsäkring	26
113. Avdrag på ersättningen	26
Återkrav	27
Lag, garanti, annat åtagande	27
Krigsskador	27
Atomskador med mera	28
Dambrott	28
Preskription	28
Om skada inträffar	29
Vid frågor om försäkringen eller skador	30
Om vi inte skulle komma överens	31

Översiktlig information

Före den egentliga villkorstexten får du i det här avsnittet en översiktlig information.

Detta häfte innehåller de försäkringsvillkor som gäller för Folksam Motorcykel. När vi i villkoren använder orden ”du”, ”din” menar vi – om inte annat sägs – både försäkringstagaren och var och en av övriga försäkrade personer. Med ”vi” och ”oss” avses försäkringsgivaren, det vill säga Folksam.

Försäkringsgivare är Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619, Adress: 106 60 Stockholm.
Telefon: 0771- 950 950

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen och vår marknadsföring följer svensk lag.

Folksam ömsesidig sakförsäkring tillhandahåller i huvudsak försäkring för boende, motorfordon och båtar. Omfattningen av din försäkring framgår av försäkringsvillkoren. Dessa tillhandahålls på svenska och all kommunikation mellan dig och oss sker på svenska. Alla utskick avseende ditt/företagets försäkringsinnehav sker till din folkbokföringsadress/företagets adress, såvida vi inte kommer överens om annat. Om inte annat avtalats är försäkringstiden ett år.

Ångerrätt

När du tecknar försäkring genom ett distansavtal eller vid försäljning utanför Folksams affärslokaler har du enligt lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler rätt att ångra köpet inom 14 dagar. Tiden räknas från det att avtalet ingåtts och du vid distansavtal fått information och avtalsvillkor eller vid försäljning utanför Folksams affärslokaler fått information om ångerrätt. Om du ångrar dig måste du meddela oss. Har du redan hunnit betala försäkringen återbetalar vi pengarna snarast och senast inom 30 dagar räknat från att du meddelar oss om att du vill använda ångerrätten. Vi har rätt att kräva premie för den tid försäkringen varit gällande.

Produktinformation

Vår motorcykelförsäkring omfattar tre försäkringsalternativ som ställer olika krav på dig som kund. Du väljer ett av alternativen nedan utifrån dina möjligheter att uppfylla de olika kraven.

Året Runt-försäkring

- Försäkringen är en årsförsäkring för dig som vill kunna använda din motorcykel året runt och kan tecknas som hel- eller halvförsäkring. Försäkringen gäller hela året oavsett om motorcykeln är avställd eller inte.
- Året Runt-försäkringen ställer krav på att förare och passagerare ska använda lagstadgad hjälm och av oss godkänd skyddsutrustning. Med skyddsutrustning menas utrustning tillverkad och avsedd för motorcykelbruk. Utöver lagstadgad hjälm krävs också skyddsdräkt avsedd för motorcykelbruk med förstärkta armbågar, knän och axlar, samt förstärkta stövlar, motorcykelhandskar och ryggskena.
- Motorcykeln får endast köras av dig eller annan person som är folkbokförd på samma adress som du.
- På hemortsadressen ska motorcykeln nattetid förvaras i låst utrymme till exempel garage, källare, eller förråd.
- Assistansförsäkring ingår i Året Runt-försäkringen.

35-årsförsäkring

- Försäkringen får endast tecknas av person som är 35 år och äldre.
- Motorcykeln får endast köras av dig eller annan person som är folkbokförd på samma adress som du och är 35 år eller äldre.
- Försäkringen är en årsförsäkring för dig som vill kunna använda din motorcykel året runt och kan tecknas som hel- eller halvförsäkring. Försäkringen gäller hela året oavsett om motorcykeln är avställd eller inte.
- 35-årsförsäkringen ställer krav på att förare och passagerare ska använda lagstadgad hjälm och av oss godkänd skyddsutrustning. Med skyddsutrustning menas utrustning tillverkad och avsedd för motorcykelbruk. Utöver lagstadgad hjälm krävs också skyddsdräkt avsedd för motorcykelbruk med förstärkta armbågar, knän och axlar, samt förstärkta stövlar, motorcykelhandskar och ryggskena.
- På hemortsadressen ska motorcykeln nattetid förvaras i låst utrymme till exempel garage, källare, eller förråd.
- Assistansförsäkring ingår i 35-årsförsäkringen.

Bas-försäkring

- Försäkringen kan tecknas med trafik-, halv- eller helförsäkring.
- Försäkringen är inte någon årsförsäkring. Vid avställning av motorcykeln kan Avställningsförsäkring tecknas.
- Inga speciella krav beträffande säkerhetsdräkt, nattparkering, eller utlåning av motorcykeln.

Allmänna försäkringsvillkor

Vilka fordon villkoren gäller för

1. Villkoren i detta häfte gäller för motorcykel (utom taxifordon för yrkesmässig uthyrning eller fordon för yrkesmässig godsbefodran) som enligt försäkringsbeskedet är försäkrad genom Folksam motorcykelförsäkring:

- Bas-försäkring
- Året Runt-försäkring
- 35-årsförsäkring

Om försäkringen är tecknad enligt Året Runt- eller 35-årsförsäkring gäller följande:

Du är ägare till motorcykeln i egenskap av privatperson och använder inte motorcykeln i yrkesverksamhet.

Vad som ingår i försäkringen

2. Du kan försäkra din motorcykel med olika omfattning. Vad som ingår i din försäkring framgår av försäkringsbeskedet. Nedan kan du se vilka olika omfattningsalternativ det finns:

Lagstadgad *	Halvförsäkring	Helförsäkring	Avställningsförsäkring (endast Bas)
Trafik * Kristerapi	Trafik * Kristerapi Brand Glas Stöld Maskin Räddning Assistans** Rättsskydd	Trafik * Kristerapi Brand Glas Stöld Maskin Räddning Assistans** Rättsskydd Vagnskada	Kristerapi Brand Glas Stöld Rättsskydd Begränsad vagnskada

* Lagstadgad försäkring.

** Gäller endast Året Runt- och 35-årsförsäkring.

Om försäkringen är tecknad som Året Runt- eller 35-årsförsäkring gäller att du i egenskap av registrerad ägare åtar dig att under hela avtalsperioden ha din motorcykel åretruntförsäkrad med omfattning halv- eller helförsäkring.

Var försäkringen gäller

3. Försäkringen gäller i EES-länderna samt i de övriga länder som är anslutna till systemet med grönt kort. Försäkringen gäller även under transport mellan dessa länder.

Avställningsförsäkring enligt punkt 45–47 gäller dock bara i Sverige. Trafikförsäkringen gäller alltid i hela världen enligt trafikskadelagen (TSL) för skada som i följd av trafik med svenskregistrerad motorcykel tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

Självrisker

4. Självriskerna varierar beroende på vilken del av försäkringen som berörs. De självrisker som gäller i ditt fall ser du i försäkringsbeskedet. Ibland gäller särskilda självrisker. Dessa finns angivna under respektive avsnitt i detta villkor.

Kristerapi

Om du drabbas av psykisk ohälsa som en direkt följd av en skadehändelse som är ersättningsbar i denna försäkring, kan du få kristerapi i form av tio behandlingar hos en terapeut eller psykolog som vi anvisar till. Behandlingen ska utföras i Sverige, påbörjas inom ett år och avslutas inom tre år från skadetillfället. Vi ersätter också skäligena och nödvändiga kostnader för resor och tolk. Du kan få reseersättning upp till 4 000 kronor. Kristerapi gäller utan självrisk, men behandling och alla kostnader ska godkännas av oss i förväg.

Kristerapi kan ges till den som äger fordonet, förare som använder fordonet med ägarens tillstånd och passagerare i eller på fordonet. Det gäller även om du skadats av någon annan som omfattas av försäkringen, men inte om du utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som är straffbelagd enligt svensk lag.

Trafikförsäkring

5. De bestämmelser som gäller för trafikförsäkringen finns i trafikskadelagen (TSL).

Trafikförsäkringen gäller för skador i följd av trafik med den försäkrade motorcykeln till exempel för personskador och skador på annans egendom utanför motorcykeln.

Din trafikförsäkring gäller inte för skador på din motorcykel eller på egendom i denna.

Högsta ersättning är 300 miljoner kronor.

6. Vi åtar oss att betala en del skadekostnader utöver vad som följer av TSL:

- a. Skadade kläder och andra tillhörigheter som skadad förare, passagerare eller annan person bar eller medförde för personligt bruk. Vi ersätter inte pengar, smycken eller värdehandlingar. Högsta ersättning är 25 procent av ett prisbasbelopp per person. Om hjälm eller annan personlig skyddsutrustning som bars vid skadetillfället skadats, ersätts detta utan beloppsbegränsning.
- b. Skada på egendom utanför motorcykeln även om den som drabbats av skadan varit medvårdande. Den här utvidgade rätten till ersättning gäller inte vid skada
  - på motordrivet fordon eller tillkopplat släp
  - på spårbundet fordon
  - på egendom som transporteras med fordon som nämns ovan
  - på egendom som tillhör försäkringstagaren eller den försäkrade motorcykelns brukare eller förare
  - om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.Högsta ersättning är 25 procent av ett prisbasbelopp per person.

7. Vi förhandlar med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den utsträckning de är skäliga och överensstämmer med vårt intresse i rättegången. Vi är inte bundna av att du, utan godkännande av oss, tar på dig skulden för en skada, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning.

Vi betalar högst det belopp som motsvarar den trafikskadeersättning som den skadade skulle kunna få enligt TSL

Om någon drabbats av personskada där ersättningen ska lämnas från din trafikförsäkring betalar vi också ersättning för vissa ombudskostnader som den skadade har vid den utomrättsliga skaderegleringen i Folksam. Ersättning för ombudskostnader omfattar ombudets skäliga tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet respektive enligt brottmålstaxan. Vid bedömning av vilka ombudskostnader som kan betalas tillämpas den av Sveriges advokatsamfund och Sveriges Försäkringsförbund gemensamt utarbetade promemorian om fördelning av arbetsuppgifter mellan skadereglerare och ombud i personskadeärenden. Vi betalar inte ombudskostnader som har samband med försäkringskassans handläggning eller prövning av ärendet eller med prövning i förvaltningsdomstol, om vi inte särskilt åtagit oss detta.

Vi inhämtar och betalar den medicinska utredningen i ärendet. Vi betalar inte ersättning för ytterligare sådan utredning, om vi inte särskilt åtagit oss detta. Beträffande vilka ombud som får anlitas gäller samma regler som för Rättsskydd, se punkt 68.

Den som kan ha rätt till statlig rättshjälp ska i första hand ansöka om detta. Vi betalar inte de kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om ansökan hade gjorts.

Särskilda föreskrifter för Året Runt- och 35-årsförsäkring

Du och passagerare måste vid färd använda av oss godkänd skyddsutrustning.

Med skyddsutrustning menas utrustning tillverkad och avsedd för motorcykelbruk. Utöver lagstadgad hjälm krävs också skyddsdräkt avsedd för motorcykelbruk med förstärkta armbågar, knän och axlar, samt förstärkta stövlar, motorcykelhandskar och ryggskena. Motorcykel får endast köras av person som är folkbokförd på samma adress som du.

För 35-årsförsäkringen gäller dessutom att föraren måste ha fyllt 35 år för att köra motorcykeln.

Om föreskrifterna inte följs gäller försäkringen med särskild självrisk, se punkt 8.

Självrisker

8. Trafikförsäkring gäller normalt med en grundsälvrisk som framgår av försäkringsbeskedet.

I några fall gäller försäkringen med förhöjd självrisk, se nedan.

- a. Ytterligare självrisk 1 000 kronor tillkommer om föraren var under 24 år när skadan inträffade.
- b. Självrisken är 10 procent av ett prisbasbelopp om föraren kört motorcykel utan av oss godkända säkerhetskläder (Året Runt- och 35-årsförsäkring)
  - om föraren är under 35 år (35-årsförsäkring)
  - om föraren inte är folkbokförd på samma adress som du (Året Runt- och 35-årsförsäkring)
  - om föraren kört motorcykel utan giltigt körkort
  - om läraren eller eleven vid övningskörning inte uppfyllt de regler som gäller för övningskörning
  - om föraren enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft – gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
  - orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.
  - om du inte kan visa vem som kört fordonet vid en trafikskada.

Den sammanlagda självrisken i trafikförsäkringen får enligt TSL inte överstiga 1/10 av ett prisbasbelopp för fysisk person.

Självrisk enligt b. behöver dock inte betalas vid rattfylleribrott om det framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst.

Du ska efter krav från oss betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk. Vi kan överlåta en fordran på obetald självrisk till Trafikförsäkringsföreningen.

9. Du behöver inte betala någon självrisk

- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände medan motorcykeln var stulen/tillgripen
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade motorcykeln
- om du kan visa att annan person än du själv eller föraren vållat skadan och vi inte kan visa att du eller föraren varit medvällande.

Bonus i trafikförsäkring

10. Din försäkring gäller med bonus om det framgår av försäkringsbeskedet.

Bonus innebär att du får rabatt för skadefria år på trafikförsäkringspremien utom på den del som är fast grundpremie.

Ny försäkring inplaceras i klass 7. Har skada inträffat det senaste året sker inplacering i klass 6. Flyttning från klass 7 till 8 kräver att de 15 senaste åren varit skadefria. För varje skada som leder till utbetalning från trafikförsäkringen sänks klassen med ett steg. Sänkning sker från och med nästa försäkringsår. Efter varje försäkringsår utan skada flyttas försäkringen till närmast högre klass. Du som har minst 15 skadefria år slipper bonusförlust för första skadan.

Bonusen i trafikförsäkringen sänks inte i de fall som anges i punkt 9.

Egendomsskydd

Vad som ingår i egendomsskyddet

11. I detta avsnitt, punkterna 11–47, redogör vi för hur försäkringen gäller för den egendom du har försäkrad – din motorcykel och den utrustning som ingår i skyddet.

I egendomsskyddet kan ingå

- Brandförsäkring
- Glasrutförsäkring
- Stöldförsäkring
- Maskin- och elektronikskadeförsäkring
- Vagnskadeförsäkring

Du ser i försäkringsbeskedet vilka av dessa försäkringar som ingår i ditt egendomsskydd.

Vilken egendom som är försäkrad

12. Egendomsskyddet gäller för den försäkrade motorcykeln i dess standardutförande och för annan normal utrustning till motorcykeln till exempel hjälm, brandsläckare, utrustning till motorcykeln (verktyg till ett värde av högst 1 000 kronor, kartböcker med mera) dock inte säkerhetskläder.

Audioutrustning, biltelefon eller annan liknande utrustning samt informations- och kommunikationssystem för data och navigering ingår dessutom under förutsättning att den är fast monterad och konstruerad för att enbart användas på motorcykeln. Ersättningen är begränsad till sammanlagt 5 000 kronor. Ersättningen gäller efter ålders-, och självriskavdrag. I beloppsbegränsningen ingår också tillbehör till ersättningsbar utrustning. Monteringskostnad ersätts utöver beloppsbegränsningen. Elektronisk utrustning som kan användas utanför fordonet omfattas inte. Vi ersätter till exempel inte dvd/cd skivor, mobiltelefon, mp-3 spelare eller GPS.

Fordonsdel och utrustning (en uppsättning) som du monterat av eller ännu inte monterat ingår också till exempel släp-, och sidovagn som är tillverkade och utformade för användning tillsammans med den försäkrade motorcykeln. Slitage och åldersavdrag görs enligt punkt 53.

För sportavgassystem är ersättningen begränsad till högst den kostnad vi har för att ersätta ett originalsystem.

Hjul både däck och fälg. Om dessa inte finns i ordinarie sortiment hos återförsäljare för aktuellt fabrikat och modell, är högsta ersättningen 25 000 kronor. Försäkringen gäller dessutom för en uppsättning hjul. Slitage och åldersavdrag görs enligt punkt 53. Se även aktsamhet i punkt 25.

Vem försäkringen gäller för

13. Försäkringen avser endast ditt eget lagliga ekonomiska intresse som försäkringstagare, ägare och huvudsaklig brukare till den försäkrade egendomen. Om du inte är fordonets verkliga ägare eller huvudsaklige brukare gäller inte egendomsskyddet och någon ersättning kan inte betalas vid inträffad skada.

Vi har rätt att betala skadeersättning till

- säljaren eller kreditgivaren om motorcykeln köpts på avbetalning eller kredit. Ersättning betalas då till säljaren/kreditgivaren intill dennes återstående lagenliga fordran
- ägaren, om du har hyrt motorcykeln på längre tid än ett år, det vill säga leasat den.
- ägaren även då försäkringsplikten fullgörs av den förmyndare som registrerats i Vägtrafikregistret.

Bonus i vagnskadeförsäkring

14. Din försäkring gäller med bonus om det framgår av försäkringsbeskedet.

Bonus innebär att du får rabatt på vagnskadepremien för skadefria år, utom på den del som är fast grundpremie.

Ny försäkring inplaceras i klass 7. Har skada inträffat det senaste året sker inplacering i klass 6. Flyttning från klass 7 till 8 kräver att de 15 senaste åren varit skadefria. För varje skada som leder till utbetalning från vagnskadeförsäkringen sänks klassen med ett steg.

Sänkning sker från och med nästa försäkringsår. Efter varje försäkringsår utan skada flyttas försäkringen till närmast högre klass.

Du som har minst 15 skadefria år slipper rabattförlust för första skadan.

Rabatten i vagnskadeförsäkringen sänks inte i de fall som anges i punkt 9. För vagnskadeförsäkring gäller dessutom att rabatten inte sänks vid annan yttre olyckshändelse, vid uppsåtlig skadegörelse av någon utomstående eller vid kollision med djur.

Brandförsäkring

15. Försäkringen gäller för skada genom brand, blixtnedslag eller explosion (punkterat däck definieras inte som explosion). Med brand menar vi ”eld som kommit lös” Kortslutning av elektriska kablar ersätts inom åtagandet för maskin- och elektronikskadeförsäkringen, punkt 30. Vid anlagd brand gäller försäkringen endast om branden anlagts av tredje man. Med tredje man menas annan än dig själv eller den som handlat utan ditt samtycke.

16. Vi betalar inte skada

- genom trafikolycka (själva brandskadan ersätts givetvis, men inte följdskador, till exempel genom dikeskörning – då gäller i stället vagnskadeförsäkringen)
- som hänt under tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av motorcykeln inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- som hänt under hastighetskörning med motorcykeln såsom till exempel streetrace eller bankörning.
- som säljare eller annan ansvarar för enligt konsumentköp- eller konsumenttjänstlagen, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälpes eller betalar.

Aktsamhetskrav

17. Elektriska kablar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade. För att värma eller torka motorcykeln får du bara använda anordning som vi godkänt för det ändamålet. Tillverkarens anvisningar ska följas.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 48.

18. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 17 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 113.

Självrisker

19. Självrisker framgår av ditt försäkringsbesked.

Glasruteförsäkring

20. Försäkringen gäller för skada på vind- eller siktruta som består i att rutan genombrutits, spräckts eller krossats.

21. Vi betalar inte för skada

- på kåpa. Då gäller i stället vagnskadeförsäkringen
- som uppstått vid kollision, vältning eller när motorcykeln körts av vägen. Då gäller i stället vagnskadeförsäkringen

- som hänt under tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av motorcykeln inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
  - som hänt under hastighetskörning med motorcykeln såsom till exempel streetrace eller bankörning.
  - på strålkastarglas av plast eller annat kompositmaterial. Vi ersätter inte heller sprickor som beror på ålder och slitage.
  - som säljare eller annan ansvarar för enligt konsumentköp- eller konsumenttjänstlagen, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.
- Dessutom gäller vad som anges i punkt 48.

Självrisker

22. Självrisker framgår av ditt försäkringsbesked.

Stöldförsäkring

23. Försäkringen gäller för skada genom stöld eller tillgrepp av fortskaffningsmedel samt för skador som uppstått vid försök till dessa brott. Försäkringen gäller dessutom för skada som uppstått genom uppsåtlig skadegörelse i samband med sådan händelse.

För avmonterade hjul se aktsamhetskrav, punkt 25.

Vid förlust av motorcykeln får du ersättning om den inte kommit tillräta inom en månad efter det vi fått din anmälan om stölden.

24. Vi betalar inte skada

- om *någon som tillhör ditt hushåll* tar motorcykeln och använder den utan lov
- om någon annan som har tillgång till motorcykeln använder den utan lov.

Anmärkning till punkt 23 och 24

Begreppet stöld är definierat i brottbalken. Det innebär att någon olovligen tar något som tillhör en annan person i avsikt att till exempel behålla eller sälja det.

Tillgrepp av fortskaffningsmedel innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Om däremot någon som har tillgång till ett fordon använder det utan lov, är det varken stöld eller tillgrepp av fortskaffningsmedel. Det är i stället *olovligt brukande*, vilket innebär att någon olovligen brukar annans fordon som han redan har i sin besittning.

Försäkringen gäller inte heller vid bedrägeri- eller försäkringsbrott.

Med *någon som tillhör ditt hushåll* menar vi person som är folkbokförd och bor på samma adress som du, förutsatt att ni har gemensamt hushåll.

Aktsamhetskrav – lös egendom

25. När du lämnar motorcykeln ska egendom som förvaras i den och inte är fast monterad vara inlåst i motorcykeln. Fordonsdel eller utrustning som inte är fast monterad ska förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till.

26. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 25 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så stort att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindring. Se även punkt 113.

Aktsamhetskrav – fordon

27. När du lämnar motorcykeln ska nedanstående föreskrifter vara uppfyllda. Motorcykel ska låsas med två skilda lås som är godkända av oss. Nyckeln får inte lämnas kvar i motorcykeln eller i närheten av den och ska i övrigt förvaras på ett säkert sätt. Nyckeln får inte förses med uppgifter om namn, adress eller registreringsnummer.

Kravet på låsning gäller inte när motorcykeln förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till. Kravet på låsning gäller inte när motorcykeln förvaras i allmänt garage, där du måste lämna ifrån dig nyckeln till stöldskyddet. Kravet på låsning gäller inte heller när du har motorcykeln på verkstad för reparation eller service. Vid förlust av nyckel till motorcykel som är utrustad med startspärr ska du se till att nyckeln blir avkodad.

För Året Runt- och 35-årsförsäkringen gäller dessutom att på hemortsadressen ska motorcykeln nattetid förvaras i låst utrymme till exempel garage, källare, eller förråd.

28. Bryter du mot aktsamhetskraven i punkt 27 höjs grundsjälvriskens med 5 000 kronor.

Den höjda självriskens tillämpas inte vid *enbart* stöld av delar och tillbehör.

Självrisker

29. Grundsjälvriskens framgår av ditt försäkringsbesked.

Observera även punkt 27 – höjd självrisk när motorcykeln inte var låst med godkänt stöldskydd. Du slipper grundsjälvrisk om motorcykeln blir stulen och hittas med hjälp av spårsändare.

Maskin- och elektroniskadeförsäkring för två- och trehjuliga motorcyklar

30. Maskinskadeförsäkringen gäller för tung motorcykel som inte är direktimporterad och som är högst fem år sedan den registrerades första gången och som körts högst 5 000 mil. Försäkringen upphör alltså så snart någon av gränserna passerats.

Om du inte kan visa att skadan eller felet uppstått innan nämnda gränser passerats ska den anses ha hänt den dag du anmälde skadan eller felet till oss.

31. Försäkringen gäller för skada eller fel på följande komponenter

- elektriska kablar
- motor för framdrift av fordonet
- startmotor
- generator (och följdskador som påverkar motorcykelns elektriska funktion i dess standardutförande från fabrik)
- bränslesystem inklusive insprutningssystem och dess reglerfunktioner (utom ledningar, filter och bränsletank)
- system för avgasrening
- tändsystem inklusive dess reglerfunktioner (utom tändstift)
- motorns kylsystem inklusive oljekylare
- kraftöverföring (utom nedslitna belägg, kedja, drev och följdskador härav)
- styr- och reglersystem för låsningsfria bromsar.

32. Vi betalar inte skada eller fel, som

- uppstått på fyrehjuliga motorcyklar
- uppstått på direktimporterad motorcykel
- hänt under tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av motorcykeln inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- hänt under hastighetskörning med motorcykeln såsom till exempel streetrace eller bankörning
- är brandskada enligt punkt 15, stöldskada enligt punkt 23 eller vagnskada enligt punkt 36.

Oljeförbrukning som är inom tillverkarens toleranser anses inte som fel och ersätts därför inte inom maskinskadeförsäkringen.

För fordon som inte har genomgått service och underhåll enligt tillverkarens anvisningar lämnas från maskin- och elektroniskadeförsäkringen en begränsad eller ingen ersättning alls om skadad komponent och/eller följskada av den skadade komponenten kan ha påverkats av utebliven service. Detta gäller även om utebliven service ligger i tiden före försäkringen tecknades. Om du inte kan visa att fordonet genomgått service räknas det som utebliven service.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 48.

Aktsamhetskrav

33. Du ska se till att tillverkarens bestämmelser om service och underhåll på motorcykeln följs och att sådant arbete är fackmannamässigt utfört. Du måste också se till att motorcykelns kylsystem innehåller tillräckligt med frostskyddsmedel.

Komponenter som avviker från motorcykelns seriemässiga utförande, till exempel alternativa delar eller trimmade delar får inte användas.

34. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 33 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så stort att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 113.

Självrisker

35. Självriskerna framgår av ditt försäkringsbesked. Den tillämpas på de olika komponenterna var för sig, se punkt 31.

Vagnskadeförsäkring

36. Försäkringen gäller för skada genom trafikolycka, annan yttre olyckshändelse eller genom uppsåtlig skadegörelse av någon utomstående.

Några exempel på när försäkringen gäller:

Om du krockar, välter, kör i diket, råkar ut för fallande föremål till exempel ett träd, eller om motorcykeln skadas vid transport, till exempel på färja eller tåg.

Särskilda föreskrifter för Året Runt- och 35-årsförsäkring

Motorcykeln får endast köras av person inom samma hushåll som försäkringstagaren.

För 35-årsförsäkringen gäller dessutom att föraren måste vara över 35 år för att köra motorcykeln.

Om föreskrifterna inte följs gäller försäkringen med särskild självrisk, se punkt 42.

37. Vi betalar inte skada

- som hänt under tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av motorcykeln inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- som hänt under hastighetskörning med fordonet såsom till exempel stretrace eller bankkörning om vi inte särskilt åtagit oss detta
- på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakades av felet
- som består i slitage eller beror på bristfälligt underhåll
- genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Vi ersätter dock skada som är en direkt följd av sådan händelse som anges i punkt 36.
- som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 48.

Aktsamhetskrav

38. Du ska se till att motorcykeln inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

39. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 38 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 113.

Aktsamhetskrav

40. Tankar, ledningssystem inklusive slangar och slangklämmor samt tankanslutningar ska årligen kontrolleras med hänsyn till slitage och åldersförändringar.

41. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 40 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så stort att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 113.

Självrisker

42. Grundsjälvrisken framgår av ditt försäkringsbesked.

- Om föraren inte är folkbokförd på samma adress som du höjs grundsjälvrisk med 6 000 kronor, gäller för Året Runt- och 35-årsförsäkringen.
- Om föraren är under 35 år höjs grundsjälvrisk med 6 000 kronor, gäller 35-årsförsäkringen.
- Om föraren var under 24 år när skadan hände höjs grundsjälvrisk med 1 000 kronor (gäller inte vid djurkollision och vid kollision med annat fordon utomlands).
- Vid samtidig trafikskada tas endast en ungdomssjälvrisk ut.

Du slipper grundsjälvrisk vid kollision med djur.

Du slipper grundsjälvrisk vid kollision med annat fordon utomlands..

Aktsamhetskrav

43. Du ska se till att motorcykelns däck uppfyller de krav som ställs i författningar och föreskrifter (till exempel mönsterdjup och säsongsdäck.)

44. Bryter du mot aktsamhetskravet i punkt 43 höjs självrisken med 3 000 kronor utöver grundsjälvrisk.

Avställningsförsäkring

45. Avställningsförsäkring gäller om detta anges i försäkringsbeskedet. Försäkringen gäller endast i Sverige.

46. Försäkringen gäller när motorcykeln är avställd i Vägtrafikregistret och inte brukas.

Egendomsskyddets villkor tillämpas. Rättsskyddsförsäkring ingår också. Maskinskade- och räddningsförsäkring ingår däremot inte. Vagnskadeförsäkring enligt punkt 36 ingår men med begränsning att skada genom trafikolycka inte ingår. Dock gäller försäkringen för skador genom trafikolycka på den avställda motorcykeln om den transporterades på släp.

Försäkringen gäller även under direkt färd till och från närmaste bilprovningsstation eller annan behörig anläggning för besiktning.

I dessa fall gäller också trafik- och räddningsförsäkring. Observera att begränsningen i vagnskadeförsäkringen fortfarande gäller.

Självrisker

47. Vilka självrisiker som gäller framgår av ditt försäkringsbesked.

Gemensamma aktsamhetskrav för egendomsskyddet

48. Du får inte köra fordonet om du

- saknar giltigt körkort
- inte uppnått den ålder som krävs för att köra motorcykel
- kan göra dig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att motorcyklen inte är

- olaglig genom att hastighetshöjande åtgärder vidtagits (trimmats).
- Du ska följa de regler som gäller vid övningskörning.

49. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 48 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig. Se punkt 113.

Hur vi värderar och ersätter din skadade egendom

50. Vi ersätter din skada enligt de försäkringsvillkor som gällde för din försäkring på skadedagen.

51. Vi ersätter din ekonomiska förlust enligt nedanstående regler. Förlust eller annan olägenhet av att egendomen inte har kunnat användas betalar vi bara om vi särskilt åtagit oss detta. Vi ersätter inte affektionsvärde eller annat värde av personlig natur.

52. Vi har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant eller repareras samt reparationsmetod eller ersättas med närmast motsvarande egendom.

Vi har också rätt att avgöra var egendomen ska inköpas eller repareras. Vi övertar äganderätten till all egendom som vi ersatt.

Vi åtar oss att vid reparation föreslå verkstad som är godkänd av oss. Vid totalskada ombesörjer vi att motorcykeln lämnas till av oss godkänd demonterare.

Av miljöskäl är det viktigt att minimera avfallet och främja återanvändning av delar så långt detta är möjligt. Därför gäller för denna försäkring att

- reparationsmetod ska användas som ger minsta möjliga miljöpåverkan utan att kvalitét eller trafiksäkerhet påverkas
- begagnade originaldelar ska om så är möjligt användas
- skadade plastdetaljer ska repareras om så är möjligt. Anlitad verkstad ska vara miljögodkänd och ha särskild kompetens för reparation av plast.

Vid skada som inte omfattas av försäkringen kan vi lämna förslag på godkänd verkstad eller demonterare.

53. Ersättning för skada grundas på egendomens värde vid köp i allmänna handeln (marknadsvärde) omedelbart före skadan. Om motorcykeln i förhållande till dess marknadsvärde inte är lönsam att reparera eller om den inte kommit tillrätta efter stöld värderar vi den inklusive fast monterad utrustning enligt punkt 12. Från denna regel görs avsteg enligt nästa stycke.

Vid enbart skada på eller stöld av hjul eller utrustning enligt punkt 12 beräknar vi marknadsvärdet genom fasta åldersavdrag från nyanskaffningspriset. Vi gör inget avdrag för första året från det att utrustningen inköpts ny. Därefter drar vi av 10 procent för varje påbörjat år, dock högst 80 procent.

Vid stöld eller skada på däck gör vi avdrag för däckslitage i procent, i förhållande till ett nytt däck. Vid stöld av hjul beräknas också åldersavdraget för fälg enligt samma regler som utrustning enligt ovanstående stycke. Om inte slitage framgår eller kan styrkas görs istället ett åldersavdrag på 20 procent per påbörjat år (dock högst 80 procent) För däck äldre än åtta år eller där mönsterdjupet understiger det av lagstiftaren beslutade lämnas ingen ersättning. Om hjul, både däck och fälg, inte fanns i ordinarie sortiment hos återförsäljare för aktuellt fabrikat och modell, är högsta ersättningen 25 000 kronor.

För sportavgassystem är ersättningen begränsad till högst den kostnad vi har för att ersätta ett originalsistem.

Aktuell självrisk dras av efter det att åldersavdrag gjorts.

54. Vi betalar inte

- kostnad för förbättring eller förändring av motorcykeln som gjorts i samband med skadereparation
- merkostnader som beror på att du inte följt våra anvisningar om inköpsställe eller reparation eller som beror på att du inte har vårt medgivande innan du beställer reparation, se punkterna 52 och 127.
- kostnad för lackering, till exempel motiv- och effektlackering, eller annan modifiering och/eller ombyggnad som inte motsvarar den som motorcykeln hade i det seriemässiga utförandet. Vi betalar dock för varumärkes eller mönsterskyddad firmasymbol och reklamtext.
- eventuell värdeminskning efter reparation
- merkostnad genom att reservdelar fraktats på annat sätt än vad som är normalt, om vi inte godkänt detta
- normalt slitage när motorcykeln använts i samband med stöld eller annat olovligt tillgrepp
- mervärdesskatt när försäkringstagaren eller ägaren/uthyraren är redovisningskyldig för sådan skatt.

Räddningsförsäkring

55. Räddningsförsäkringen gäller för person- och fordonstransporter som blivit nödvändiga genom att du i samband med resa med den försäkrade motorcykeln råkat ut för sådana nödsituationer som anges i punkt 56-57. Rese- och transportkostnader ska vara skäligen och göras med det billigaste transportmedel som går att använda med hänsyn till omständigheterna. Om du ordnar transport med privat bil betalar vi ersättning enligt Skatteverkets regler för skattefri bilersättning med egen bil. Räddningsförsäkringen gäller också för tillkopplad sido- och släpvagn. Försäkringen ersätter även kostnader för nödvändiga telefonsamtal till Folksam och larmcentral med högst 500 kronor.

Persontransporter

56. Om din motorcykel stulits, skadats eller fått driftstopp betalar vi kostnader för resa till hemort för förare och passagerare. Istället för hemresa betalar vi kostnaden för fortsatt resa till bestämmelseorten om detta inte blir dyrare.

Vi betalar hemresan, dock längst till motorcykelns hemort, för passagerare som inte kan fortsätta resan därför att föraren drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit.

Fordonstransporter

57. Om din motorcykel stulits, skadats eller fått driftstopp betalar vi kostnaden för bärgning till närmaste lämpliga verkstad, eller reparation på platsen om detta inte blir dyrare.

Vi betalar transport av motorcykeln, till motorcykelns hemort i Sverige, om den inte kan köras hem på grund av att förare eller passagerare drabbats av akut sjukdom, olycksfall eller har avlidit.

Om skadan hänt utomlands kan vi också betala hemtransport av motorcykeln i oreparerat skick om vi bedömer att motorcykeln inte kan repareras enligt tillverkarens anvisningar. Detta under förutsättning att skadan är ersättningsbar enligt försäkringsvillkoret, till exempel vid maskinskada ska motorcykeln omfattas av en gällande maskin- och elektronikskadeförsäkring. Hemtransport av motorcykeln ska först godkännas av oss.

Hämtning av motorcykeln

Dessutom betalar vi resekostnad för en person från bostaden eller resmålet för hämtning av motorcykeln efter reparation eller då den kommit tillrätta efter stöld.

Hämtningen ska du själv ordna, men vi ska först godkänna den.

Om det finns särskilda skäl kan vi ombesörja hämtningen.

Vi betalar inte

58. Räddningsförsäkringen betalar inte

- kostnader för förarens hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- kostnader för passagerares hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- kostnader som du skulle ha haft även om skadan inte uppstått
- kostnader som uppstått om orsaken till driftstoppet beror på bränslebrist
- hämtning eller hemtransport av motorcykeln i skadat skick (reparation ska alltså först göras), såvida inte skadan hänt utomlands se punkt 57
- högre kostnader för hämtning eller hemtransport än vad motorcykeln är värd när transporten görs
- kostnader som hänt när händelsen inträffar under tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av motorcykeln inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- kostnader som hänt när händelsen inträffar under hastighetskörning med fordonet såsom till exempel streetrace eller bankörning.

Aktsamhetskrav

59. Du ska se till att motorcykeln inte körs av förare som

- saknar giltigt körkort
- inte uppnått den ålder som krävs för att köra motorcykel
- kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att motorcykeln inte är

- olaglig genom att hastighetshöjande åtgärder vidtagits (trimmats).

Du ska se till att:

- vid övningskörning, såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning
- motorcykeln inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

60. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 59 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 113.

Självrisker

61. Självrisken framgår av ditt försäkringsbesked.

Rättsskyddsförsäkring

Vem försäkringen gäller för

62. Försäkringen gäller för den försäkrade motorcykelns ägare, brukare och förare – de försäkrade – i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den som brukat motorcykeln utan lov.

Vad försäkringen gäller för

63. Försäkringen gäller för tvist, som kan prövas som *tvistemål* (T-mål) av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen. Tvist anses uppstå vid den tidpunkt när en part helt eller delvis avvisar ett framställt anspråk. Måste en tvist först handläggas av någon annan instans täcks inte kostnaderna för en sådan förberedande prövning av försäkringen. Om resning beviljas i nämnda mål gäller försäkringen för detta.

Rättsskyddet gäller inte för kostnader för prövning i Trafikskadenämnden.

64. Försäkringen gäller för brottmål där den försäkrade misstänks, åtalas eller slutligen döms för

- brott som enligt lagen bara kan medföra bötesstraff, till exempel vårdslöshet i trafik
- vållande till annans död eller vållande till kroppsskada eller sjukdom.

Kan den som åtalas för grov vårdslöshet i trafik eller för grovt vållande till annans död eller till kroppsskada eller sjukdom, genom lagakraftäggande dom visa att brottet inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

Vad försäkringen inte gäller för

65. Försäkringen gäller inte för

- tvister som enbart kan prövas av administrativa myndigheter eller domstolar, till exempel länsstyrelse, eller allmänna förvaltningsdomstolar.
- tvister som vid en rättslig prövning handläggs som så kallat småmål. Med småmål menas tvister där värdet av vad som yrkas ligger under ett halvt prisbasbelopp. Beloppsbegränsningen gäller även för tvister utomlands. Tvist med Folksam om försäkringsavtalet omfattas dock
- tvister där du inte har ett befogat intresse att få din sak behandlad
- tvister med någon som du är eller har varit gift, registrerad partner eller sammanboende med.
- tvister som har samband med överlåtna krav.
- för uthyrares del, tvister som avser anspråk på grund av yrkesmässig uthyrning av motorcykeln
- brottmål där misstanke om brott eller åtal till någon del avser uppsåtliga eller grovt vårdslösa gärningar, till exempel rattfylleri, grovt rattfylleri eller olovlig körning. Försäkringen gäller inte heller för tvist som avser skadestånd eller annat anspråk på grund av att den försäkrade begått, eller misstänks ha begått, sådana gärningar.
- tvister som avser skadeståndsanspråk mot dig om skadeståndsskyldigheten kan omfattas av trafikförsäkring
- tvister som gäller personskadereglering så länge ersättning för ombudskostnader kan lämnas genom trafikförsäkringen.

När försäkringen gäller

66. Huvudregel

Du kan få rättsskydd om försäkringen gäller när tvisten eller misstanken om brott uppkommer och om den då gällt oavbrutet i minst två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits i Folksam. Om du tidigare haft samma slags rättsskydds-försäkring i annat bolag och den har upphört får du tillgodoräkna dig den.

Om du inte haft försäkring i två år

Om du när tvisten uppkommer har försäkring men inte haft den så lång tid som två år, kan du ändå få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffat sedan din nu gällande försäkring trätt i kraft.

Om din försäkring upphört

Om du inte längre har någon rättsskyddsförsäkring när tvisten uppkommer därför att försäkringsbehovet upphört kan du trots detta få rättsskydd genom försäkringen om den var i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffade och det därefter inte har gått längre tid än tio år.

Beträffande preskription se punkt 120.

Var försäkringen gäller

67. Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i något som har inträffat inom försäkringens giltighetsområde, se punkt 3.

Ombud eller försvarare

68. För att få rättsskydd måste du anlita ett ombud eller en försvarare. Ditt ombud ska vara en advokat eller en biträdande jurist som är anställd på en advokatbyrå.

Du kan även anlita annat lämpligt ombud. Du och vi kan i så fall begära att Svensk försäkring avger ett rådgivande yttrande i frågan om ombudets lämplighet.

69. Vi har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av det anlitade ombudets arvode och kostnader. Vi har även rätt att begära prövning av skäligheten av advokats eller biträdande jurists arvode och andra kostnadsanspråk hos Advokatsamfundets och Svensk Försäkrings ombudskostnadsnämnd.

Om ombudet inte är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå kan Svensk Försäkringsnämnd för rättsskyddsfrågor pröva skäligheten av arvodes- eller kostnadsersättning.

Vilka kostnader försäkringen ersätter

70. Vi ersätter endast sådana kostnader som är nödvändiga och skäliga. Vi ersätter inte kostnader som du kunde ha fått ersatt av staten eller av din motpart. Ersättning kan lämnas även i tvister som förlikas eller av annat skäl aldrig kommer inför domstol.

71. Försäkringen ersätter

- ombuds och försvarares arvode och kostnader
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt.
- kostnader för nödvändiga utredningar som ditt ombud beställt
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
- expeditjonskostnader i domstol
- rättegångskostnader som du har ålagts att betala till din motpart
- rättegångskostnader som du vid förlikning har åtagit dig att betala till din motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade fullföljts

Ersättning lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet, respektive enligt brottsmålstaxan. Som huvudregel utbetalas arvode och annan ersättning då ärendet har slutredovisats till Folksam. Allmänt a conto kan dock utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår i ersättning kan fastställas. Betalning a conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

Vilka kostnader som försäkringen inte ersätter

72. Försäkringen ersätter inte

- värdet av ditt eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra omkostnader som du har haft
- kostnaden för verkställighet av om, beslut eller avtal
- merkostnader som beror på att du har anlitat flera ombud eller försvarare, eller bytt ombud eller försvarare, såvida det inte föreligger särskilda skäl
- ersättning till skiljemän
- kostnader som i avvaktan på prövning av liknande mål inte ska ersättas enligt 10 § 9 punkten rättshjälpslagen.

Har du tillerkänts ersättning i form av skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader, får du inte ersättning ur försäkringen för dessa kostnader.

Högsta ersättningsbelopp

73. Vid varje tvist eller brottmål kan ersättningen högst uppgå till 300 000 kronor.

Endast en tvist anses föreligga om

- du och annan försäkrad står på samma sida
- flera tvister avser samma angelägenhet
- yrkanden stöder sig på väsentligen samma händelser och omständigheter.

Således kan en tvist föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

Självrisker

74. Självrisker är 20 procent av skadekostnaden dock lägst 1 500 kronor.

Folksam Assistans

75. Folksam Assistans ingår i Året runt- och 35-årsförsäkringen. Den ger dig assistansservice i vissa nödsituationer.

Försäkrade personer

76. Rätt till service och ersättning har motorcykelns ägare eller förare som använder motorcykeln med ägarens tillstånd samt passagerare.

Giltighetsområde

77. Folksam Assistans gäller vid händelser som inträffar i Sverige eller i något av de länder, där den ordinarie motorcykelförsäkringen gäller enligt Allmänna Försäkringsvillkoren punkt 3.

Giltighetstid

78. Giltighetstiden för Folksam Assistans är densamma som för din ordinarie motorcykelförsäkring.

Händelser som försäkringen gäller för

79. Försäkringen gäller för driftstopp som förhindrar fortsatt färd och som orsakats av

- explosion, kollision, vältning, avkörning eller annan trafikolycka
- brand
- maskinhaveri eller annat tekniskt fel som är oförutsett och inte beror på bristande underhåll
- bränslebrist, punktering, förlust av nycklar
- stöld eller tillgrepp av motorcykeln och försök till stöld eller tillgrepp av motorcykeln.

Begäran om service, skadeanmälan

80. Begäran om service och anmälan om skadehändelsen lämnar du direkt till Folksam Jour. Du ska då lämna sådana uppgifter om försäkringen, motorcykelns registreringsnummer som Folksam Jour behöver för sin handläggning.

81. Du ska ha ett medgivande från Folksam Jour innan du själv beställer service såvida inte omständigheterna hindrar dig från att omedelbart kontakta Folksam Jour.

82. Om du bryter mot bestämmelsen i punkt 81 och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaktsamhet görs inget avdrag.

Service och ersättning för kostnader

83. I fråga om reparation på plats, bärgning och hämtning enligt nedan, gäller försäkringen också för tillkopplad sido- och släpvagn.

Reparation på plats

84. Vi ombesörjer och betalar nödvändig reparation på platsen för händelsen, om detta är möjligt och det inte blir dyrare än bärgningskostnad. Däremot betalar vi inte kostnader för reservdelar och verkstadsreparation.

Vi ombesörjer och betalar den laddning av motorcykelns batteri som kan vara nödvändig för fortsatt körning.

Om motorcykelns nycklar förlorats svarar vi för låsöppning, om detta kan göras på platsen. Måste låsmed anlitas, betalar vi kostnaderna för detta, dock högst med det belopp som en bärgning skulle ha kostat.

Vid driftstopp på grund av bränslebrist betalar vi för transport av nytt bränsle. Bränslekostnaden betalar vi inte.

Vid driftstopp på grund av punktering hjälper vi dig med byte av hjul. Eventuella ytterligare kostnader, till exempel för inköp av annat däck, betalar vi inte.

Bärgning

85. Vi ombesörjer och betalar sådan bärgning av motorcykeln som är nödvändig på grund av den inträffade händelsen, om driftstoppet inte kan avhjälpas på plats enligt ovan. Bärgning görs till närmaste lämpliga verkstad.

Flyg eller tåg

86. Vid driftstopp, stöld eller tillgrepp som varar längre än en timme ombesörjer och betalar vi transport av motorcykelns förare och passagerare till hemorten eller resmålet. Transporten sker med tåg eller, om tågresan skulle ta mer än sex timmar (utomlands mer än tio timmar), med flyg turistklass.

Vid händelse som inträffar utomlands gäller dessutom följande: om motorcykeln inte är reparerad – eller kommit tillrätta efter stöld eller annat tillgrepp – vid tiden för den planerade hemresan, ombesörjer och betalar vi transport av motorcykelns förare och passagerare till hemorten. Transporten sker med det transportmedel som med hänsyn till omständigheterna är billigast.

Hämtning av motorcykeln

87. När motorcykeln är färdigreparerad – eller kommit tillrätta efter stöld eller annat tillgrepp – ombesörjer och betalar vi transport för en av de försäkrade från bostaden eller resmålet för att hämta motorcykeln. Om det finns särskilda skäl kan vi ombesörja hämtning av motorcykeln.

Hotellkostnader

88. Om vi inte under det dygn då händelsen anmäldes till Folksam Assistans kan ordna transport till hemorten eller resmålet, ombesörjer och betalar vi en övernattnings på hotell för förare och passagerare. Påföljande dag ska vi tillhandahålla transport.

Tillgång till service

89. Folksam Assistans åtar sig att tillhandahålla service enligt försäkringen så snabbt som möjligt, dygnet runt. I Sverige får du service inom en timme, utomlands inom fyra timmar. I något fall kan emellertid omständigheter som vi inte kan råda över medföra att service inte kan ges inom den tid eller i just den form som villkoren anger (till exempel när det gäller inkvartering, tåg- eller flygtransport). Alternativa lösningar kan då bli nödvändiga, men du kommer att kompenseras för de extra kostnader detta kan medföra för dig.

Begränsningar

90. Vi betalar för

- högst tre skador inträffade under samma försäkringsår.

91. Vi betalar inte för skador/händelser som

- uppstått under deltagande i tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av motorcykeln inom inhägnat område samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- hänt under hastighetskörning med motorcykeln såsom till exempel streetrace eller bankkörning
- avser kostnader för mat, telefonsamtal eller liknande
- orsakar kostnader som förare och passagerare normalt skulle haft för till exempel logi, taxi, bensin, vägtullar, broavgifter och liknande.
- kostnader som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälpas eller betalar.

Aktsamhetskrav

92. Du ska se till att motorcykeln inte körs av förare som

- saknar giltigt körkort
- kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att vid övningskörning såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning. Du ska också se till att motorcykeln inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman

93. Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 92 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 113.

Självrisker

94. Du som har Folksam Assistans slipper självriskan i räddningshändelser. Denna förmån begränsas till tre räddningshändelser under samma försäkringsår.

Allmänna bestämmelser

95. För försäkringen gäller försäkringsvillkor, försäkringsbesked samt försäkringsavtalslagen.

Skydd av personuppgifter

Vi värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med oss, behöver vi hantera dina personuppgifter för att kunna administrera försäkringsförhållandet, hantera anmälda skador, beräkna försäkringspremier eller för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, hälsoinformation, om det finns medförsäkrad, uppgifter om försäkringsfall och annan relevant information.

Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part eller från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att vi ska kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Kontaktuppgifter till det Folksam-bolag som är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter finner du i ditt försäkringsbesked. Du kan från och med 25 maj 2018 även kontakta Folk-sams dataskyddsombud på dataskyddsombud@folksam.se.

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt våra etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksam-bolagen gemensamt kundregister för bland annat automatiskt adressuppdatering och samordning av bolagens information och marknadsföring till dig. Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsbolag.

Om uppgifterna överförs till ett annat land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandlingen vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om vår hantering av personuppgifter och dina rättigheter på folksam.se/personuppgifter.

Skaderegistrering

Vi använder oss också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister(GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att vi får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsföretag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan användas i oidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 241 71, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Vi kan också lämna uppgifter om bland annat stölder och eftersökt gods till Larmtjänst AB, en branschgemensam organisation som arbetar för att bekämpa försäkringsrelaterad brottslighet.

96. Vi äger rätt att i det för försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregistret (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

Avtalet och premien

97. Försäkringen gäller från och med den dag som anges i försäkringsbeskedet. Tecknas försäkringen samma dag som den ska börja gälla, gäller den från och med det klockslag den tecknades. Försäkringen gäller inte för skada eller fel som inträffat eller uppkommit innan försäkringen börjat gälla.

98. Försäkringen förnyas automatiskt för ett år i sänder om inte uppsägning har gjorts av dig som försäkringstagare eller av oss. Den förnyade försäkringen börjar löpa när tiden för den tidigare försäkringen går ut. Vill du istället säga upp försäkringen från huvudförfallodagen behöver du inte ange någon särskild anledning. Uppsägning från vår sida när du begär förnyelse kräver däremot särskilda skäl enligt försäkringsavtalslagen. Tecknar du försäkring för din motorcykel i annat försäkringsföretag förnyas inte försäkringen.

99. Du kan säga upp försäkringen under försäkringstiden om det föreligger viss anledning som anges i försäkringsavtalslagen, till exempel om behovet av försäkring upphör eller liknande omständighet inträffar. Du får också säga upp försäkringen vid skada att upphöra inom 14 dagar. Från vår sida kan vi säga upp försäkringen under försäkringstiden bara om du eller den försäkrade grovt åsidosatt era förpliktelser mot oss eller om det annars finns synnerliga skäl.

Om försäkringen sagts upp av dig eller oss, får du tillbaka den del av premien som du har rätt till.

100. Försäkringen och premien bygger på de uppgifter som du har lämnat oss. Vid premieberäkningen tar vi hänsyn till bland annat följande faktorer; vilken motorcykel du har och hur gammal den är, vilken självrisk på vagnskada du väljer och om du drabbas av skador som medför utbetalning från trafik- respektive vagnskadeförsäkringen.

Vi har rätt att begära uppgifter från dig som påverkar din premie. Får vi inte in begärda uppgifter beräknas premien utifrån av oss förutbestämda regler.

Upplyningsplikt

101. När du vill teckna, utvidga eller förnya försäkring ska du på vår begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen ska meddelas. Du ska ge riktiga och fullständiga svar på våra frågor.

Om du inser att vi tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Riskökning

102. Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som har angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras.

103. Om du uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt punkt 101 eller anmälningsplikt punkt 102 kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skull ha haft för vår bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.

104. Ändring av premie och andra villkor kan vi normalt bara göra i samband med förnyelse av försäkringen. Om vi vill göra sådan ändring meddelar vi dig senast i samband med att vi sänder dig premiekravet så du har tid att bestämma dig, om du vill godta ändringen eller låta försäkringen upphöra.

Sådan premieändring som beror på ändrat riskförhållande, till exempel fordonsbyte, adressändring, har vi rätt att göra omgående.

105. Premie för nytecknad försäkring ska betalas inom 14 dagar efter den dag då vi sände dig premiekravet. Detsamma gäller tilläggspremie på grund av att försäkringen ändrats under försäkringstiden.

Premie för förnyad försäkring behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag då vi sände dig premiekravet. Om premieperioden är högst en månad ska premien dock betalas på periodens första dag.

106. Om premien inte betalas i rätt tid och dröjsmålet inte är av ringa betydelse skriver vi och säger upp försäkringen att upphöra 14 dagar därefter. Samtidigt påminner vi dig om att om du betalar inom 14 dagar så fortsätter försäkringen att gälla. Är det fråga om obetald tilläggspremie får vi räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som du tidigare betalat.

107. Betalar du premien efter det att försäkringen har upphört på grund av underlåten betalning anser vi att du har begärt ny försäkring från och med dagen efter den då premien betalades. Vi underrättar dig inom 14 dagar om vi inte vill bevilja ny försäkring.

108. Har du hindrats från att betala premie i rätt tid på grund av att du blivit svårt sjuk, berövats friheten eller inte fått ut lönen eller pensionen från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder, fortsätter försäkringen ändå att gälla. Men den upphör om premie inte betalas inom en vecka efter det att hindret fallit bort och i vart fall när tre månader gått från den dag premien skulle ha betalats.

109. Skulle vi av någon anledning säga upp försäkringen men du får vårt brev för sent på grund av omständigheter som du inte kunnat råda över, upphör försäkringen först en vecka efter det du fått brevet. I vart fall upphör den när tre månader gått från avsändandet och detta gäller även om brevet inte kommer fram.

110. Vi kan överlåta en fordran på obetald premie för försäkring till Trafikförsäkringsföreningen.

Återbäring Folksam Sak

111. Premien du betalar för försäkringen kan ge rätt till återbäring om du har tecknat försäkringen som privatperson samt varit kund i Folksam ömsesidig sakförsäkring den 31 december det år för vilket återbäring ska lämnas.

Du kan inte få återbäring om försäkringen är obligatorisk eller om du kan få återbäring på premien på annat sätt. En förutsättning för utbetalning av återbäring är att den (tillsammans med återbäring från andra återbäringsgrundande försäkringar i Folksam) uppgår till 50 kronor. Om din återbäring är lägre än 50 kronor sparas den tills utbetalning kan ske.

Den sparas också om utbetalning inte har kunnat ske av andra orsaker. Om din återbäring har varit orörd i tre år så förlorar du rätten till den.

Har du ett autogiomedgivande sker utbetalning av återbäring till ditt konto, i annat fall sker utbetalning genom avdrag på kommande premiefaktura.

I sista hand kan utbetalning ske via utbetalningsavi.

Dubbelförsäkring

112. Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Du har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än vad som sammanlagt svarar mot skadan. Är summan av ansvarsbeloppen större än skadan, fördelas ansvarigheten mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

113. Avdrag på ersättningen

Aktsamhetskrav

Försäkringen ger dig ett långtgående skydd vid skada. Du måste dock själv medverka till att skada inte inträffar. I villkoren finns några krav på aktsamhet som du måste följa för att inte riskera avdrag på ersättningen. Hur vi beräknar avdraget framgår vid respektive aktsamhetskrav i villkorstexten.

Hänsyn tas till den betydelse förfarandet har haft för skadan eller dess omfattning och till omständigheterna i övrigt.

Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte för dig om du framkallat skadan uppsåtligt, eller i den mån du uppsåtligt förvärrat följderna av en skada.

Om skadan uppkommit eller dess följder förvärrats genom grov vårdslöshet från din sida kan vi göra avdrag på ersättningen. Detsamma gäller om du annars måste antas handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls.

Räddningsplikt

När en skada inträffar åligger det varje försäkrad att efter bästa förmåga begränsa dess omfattning till exempel larva brandkåren vid brand och försöka rädda hotad egendom i den mån det kan ske utan fara. Rimlig kostnad för åtgärd att hindra följderna av en skada som hänt ersätts av oss vare sig åtgärden lyckades eller inte, i den mån du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Det nu sagda gäller även om det är fråga om att hindra en skada som omedelbart hotar att inträffa. Däremot ersätter vi inte andra förebyggande åtgärder som till exempel kostnad för låsbyte vid förlust av nyckel.

Har du uppsåtligt åsidosatt dina skyldigheter att vidta räddningsåtgärder kan vi göra avdrag på ersättningen efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Detsamma gäller om du har åsidosatt dina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

Identifikation med den försäkrade vid tillämpning av punkt 113 inklusive något av aktsamhetskraven

Med ditt handlande likställs handlande av den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen. Om det föreligger synnerliga skäl tillämpas inte denna bestämmelse.

Undantag från bestämmelser om avdrag enligt punkt 103 och 113 samt vid brott mot aktsamhetskrav

114. Vi gör inget avdrag vid;

- ringa oaktsamhet
- handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år
- handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Återkrav

115. I samma utsträckning som vi har betalat ersättning för skada övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

För trafikförsäkring gäller, att i samma utsträckning som vi har betalat ersättning, har vi enligt trafikskadelagen rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller genom vårdslöshet i förening med rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Dessutom kan vi enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg samt mot den som är ansvarig för skada enligt lagen om produktansvar.

Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättningen från försäkringen.

Lag, garanti, annat åtagande

116. Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt konsumentköp- eller konsumenttjänstlagen, eller som leverantör eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Har du vid köp av egendom tecknat särskild försäkring, så gäller din motorcykelförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den särskilda försäkringen.

Krigsskador

117. Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution, upplopp eller uppror.

Om skadan hänt utanför Sverige tillämpar vi inte undantaget för krigsskador inom tre månader efter oroligheternas utbrott. Förutsättningen för att försäkringen ska gälla är dock att motorcykeln fanns i det drabbade området vid utbrottet och oavbrutet fram till den dag skadan inträffade. Dessutom får du inte ha tagit del i oroligheterna eller tagit annan befattning med

dem som rapportör eller dylikt och inte heller låtit någon annan använda motorcykeln för sådana ändamål. Under samma förutsättningar betalar vi också förlust av motorcykel som konfiskerats eller måste lämnas kvar vid evakuering eller internering.

Atomskador med mera

118. Ersättning lämnas inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

Försäkringen gäller inte heller för skada genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Dammbrott

119. Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammbrott.

Preskription

120. Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om du framställt ditt anspråk till oss inom den tid som angetts här har du dock alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, räknat från det att vi har förklarat att vi har tagit slutlig ställning till anspråket.

Trafikskadelagen

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tio år från skadehändelsen. Om du begär omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen får talan dock väckas inom tre år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde. Om du vill ha ersättning och har anmält skadan inom tio år eller begärt omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att vi har förklarat att vi tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks i rätt tid går rätten till ersättning förlorad. Talan får väckas senare än tio år endast om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om du har varit förhindrad att framställa anspråket i tid.

Om skada inträffar

121. Anmäl till oss vad som hänt så snart som möjligt. Ta gärna första kontakten med oss per telefon. Telefonnummer framgår av ditt försäkringsbesked.

122. Stöld, tillgrepp av fortkaffningsmedel, skadegörelse, kollision med djur eller skada som orsakats av annat okänt motorfordon ska anmälas till polisen i det land där händelsen inträffade.

För vår bedömning i ersättningsfrågan är vi bland annat beroende av vad som framgår av polisprotokollet. Du ska därför medverka i polisutredningen genom att lämna alla uppgifter du har. Lämna oss en kopia av polisanmälan.

123. Skada som har hänt när motorcykeln transporterats på annat färdmedel ska också anmälas till transportföretaget.

124. För att vi ska kunna bedöma ditt ersättningskrav måste du ge oss de upplysningar och handlingar som vi behöver såsom inköpskvitton, läkarintyg och så vidare.

Du är också skyldig att medverka till besiktning som vi vill utföra i anledning av inträffad skada.

125. Om du bryter mot bestämmelserna i punkterna 121-124 och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaksamhet görs inget avdrag.

126. Om du eller någon annan som begär ersättning vid skada uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar oriktiga uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning kan vi göra avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

127. Reparation ska i förväg godkännas av oss. Våra anvisningar ska följas vid valet av reparatör, reparationsmetod och material. Folksam tar hänsyn till eventuella olägenheter såsom till exempel fördringar i form av reskostnader eller onödigt långa väntetider som du skulle kunna drabbas av. Du ska ha ett medgivande från oss eller Folksam Jour innan du själv beställer reparation såvida inte omständigheterna hindrar dig från att ta kontakt med oss eller Folksam Jour.

För försäkringen gäller vissa miljöåtaganden. Dessa framgår av punkt 52.

Du ska som ägare till motorcykeln, efter vårt medgivande, beordra reparation samt godkänna eller reklamera utfört arbete.

Återbetalning vid förskott

128. Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti för någon typ av kostnader måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättning från försäkringen.

Dröjsmålsränta

129. Vi strävar efter att betala skador så snart det går och i de fall utredningen drar ut på tiden kan vi betala ersättning i förskott. Skulle det ändå, trots att du gjort vad som åligger dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Tidpunkten för betalningen kan dock förskjutas i vissa situationer som anges i försäkringsavtalslagen.

Dröjsmålsräntan beräknas enligt 6 § räntelagen. Medan vi väntar på polisutredning eller värdering får du istället ränta enligt Riksbankens referensränta. Även sådan ränta beräknas från den tidpunkt som avses i första stycket. Vi betalar inte ut räntebelopp som understiger 200 kronor.

Force majeure

130. Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Vid frågor om försäkringen eller skador

Kundservice

Kontakta Folksam Kundservice på telefon 0771- 950 950.
För öppettider se folksam.se
E-post kundservice@folksam.se

Skadeärenden

Kontakta oss vid inträffad skada. Du når oss på telefon 0771-950 950.
För öppettider se folksam.se

Folksam Jour

Inom Sverige 0771-45 00 00
Utanför Sverige +46 771 45 00 00

Hjälp utanför Sverige

Utanför Sverige kan du få hjälp av våra larmcentraler, Falck Global Assistance eller vid personskada SOS International. Kontaktuppgifter, se nedan.

Falck Global Assistance

P.O. Box 44024
SE-100 73 Stockholm
SWEDEN
E-post folksam.fga@falck.com
Telefon +46 8 587 717 76

SOS-International

Nitvej 6
DK-2000 Frederiksberg
DENMARK
E-post sos@sos.eu
Telefon +46 8 13 60 60
Fax +45 70 10 50 56

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda.

En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende. Om du ändå inte blir nöjd så kan du kontakta handläggarens närmaste chef.

Gäller oenigheten värdering av skadad egendom kan du begära ett utlåtande av en opartisk värderingsman. Du kan läsa mer om detta i försäkringsvillkoren som du hittar på folksam.se eller hos närmaste Folksamkontor.

Kundombudsmannen Folksam

Du som är kund i Folksam har möjligheten att få ditt ärende omprövat av Kundombudsmannen som är oberoende i förhållande till Folksams organisation.

Kundombudsmannen omprövar de flesta ärenden rörande försäkring, skadefrågor och sparande. Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut kan Kundombudsmannen göra en opartisk bedömning av ditt ärende. Efter det att Folksam har lämnat sitt slutliga beslut har du ett år på dig att göra en anmälan till Kundombudsmannen, under förutsättning att preskription inte inträtt i enlighet med vad som anges nedan i avsnittet "Vänta inte för länge".

Adress: Kundombudsmannen
Folksam, 106 60 Stockholm
Telefon: 020-65 52 53
E-post: kundombudsmannen@folksam.se
Webb: folksam.se

Försäkringskommitté

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ditt ärende prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för information om detta förfarande.

Partssammansatta nämnder

Om du har en försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter så kan du ofta få ditt ärende prövat i en partssammansatt nämnd. För uppgift om vilken partssammansatt nämnd som gäller för dig, kontakta Folksams kundservice eller se Folksams hemsida.

Branschgemensamma nämnder

Du kan i vissa fall få ditt ärende prövat i någon av följande nämnder:

Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden är fristående från försäkringsbolagen och verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringen. Vissa ersättningsfrågor är obligatoriska och ska alltid prövas av nämnden. Folksam hjälper dig i samband med den obligatoriska prövningen.

Det finns andra frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande. I dessa frågor kan du själv begära prövning hos Trafikskadenämnden via en särskild blankett som finns på

Adress: Trafikskadenämnden
Box 24048, 104 50 Stockholm
eller på webb: trafikskadenamnden.se

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd prövar ärenden för personer som skadats och har rätt till skadestånd för sina skador. Den fungerar ungefär som trafikskadenämnden för trafikskadade.

Vissa ersättningsfrågor ska alltid hänskjutas till nämnden för yttrande. Framför dina önskemål till Folksam om du vill att nämnden ska yttra sig i frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande.

Patientskadenämnden

Patientskadenämnden är en rådgivande nämnd till försäkringsbolagen. Nämnden ska på begäran av patient, vårdgivare, försäkringsbolag eller domstol yttra sig i skadeärenden som rör patientförsäkringen.

Adress: Patientskadenämnden,
Box 24127, 104 51 Stockholm

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Nämnden för Rättsskyddsfrågor

Nämnden för Rättsskyddsfrågor prövar på begäran av försäkrad omfattningen av rättsskydds-försäkring, fråga om ersättningsanspråk inom rättsskydds-försäkring, fråga om ersättningsanspråk inom rättsskydds-försäkring och trafikförsäkring och fråga om överprövning av ombuds lämplighet inom rättsskydds-försäkring och trafikförsäkring.

Du kan själv begära prövning hos Personförsäkringsnämnden och Nämnden för Rättsskyddsfrågor via en särskild blankett som finns hos:

Svensk Försäkrings Nämnder.
Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon: 08-52278720 eller på
Webb: forsakringsnamnder.se

Anmälan till Nämnden för Rättsskyddsfrågor måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor eller medicinska bedömningar.

ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande. Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida.

Anmälan till ARN måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam. Om det gått längre tid än ett år har du alltid möjlighet att skicka in anmälan inom två månader efter det att Kundombudsmannen Folksam har lämnat slutligt besked

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon: 08-508 860 00
E-post: arn@arn.se
Webb: arn.se

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskydds-försäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

Webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Du kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadehändelsen/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd.

Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande.

Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Folksam